

Φίλες και φίλοι,

Η πανδημία του κορονοϊού άλλαξε τις ζωές δισεκατομμυρίων ανθρώπων σε όλον τον πλανήτη. Όπως είναι αυτονόητο, μια τέτοια κρίση δεν θα μπορούσε να αφήσει ανεπηρέαστο τον χώρο της παραγωγής του πολιτισμού.

Ο χώρος της όπερας είναι ένας από τους βαρύτερα πληγωμένους, καθώς λόγω των πολυπληθών και ακριβών παραγωγών, αλλά και λόγω των αιθουσών των χιλιάδων θέσεων, τα μεγαλύτερα λυρικά θέατρα του πλανήτη έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους για όλο το 2020.

Σε ό,τι αφορά την Εθνική Λυρική Σκηνή, η πανδημία τη βρήκε σε μια από τις πιο δημιουργικές στιγμές της καλλιτεχνικής της εξωστρέφειας, αμέσως μετά την επιτυχία του *Βότσεκ* και ενώ ετοιμάζαμε το πρότζεκτ του Γιώργου Λάνθιμου με τον ΝΕΟΝ, τη συμπαραγωγή με τη Μαρίνα Αμπράμοβιτς, το ντεμπούτο της Ανίτας Ρατσβελισβίλι στον ρόλο της Σαρλότ (*Βέρθερος*), έναν νέο *Ριγολέττο* για το Ηρώδειο και πολλά άλλα.

Όπως είναι γνωστό, βάλαμε σε πρώτη προτεραιότητα την προστασία της δημόσιας υγείας, αλλά και των εργαζομένων και συνεργατών της ΕΛΣ, και ήμασταν οι πρώτοι που κλείσαμε το θέατρό μας στην Ελλάδα, από τις 8 Μαρτίου.

Μέσα στους τέσσερις μήνες που μεσολάβησαν από τότε έως σήμερα, η Εθνική Λυρική Σκηνή επέλεξε να μη μείνει αδρανής και να κρατήσει ζωντανή τη σχέση της με το κοινό. Παράλληλα με τις μεταδόσεις παλιότερων παραστάσεων μας σε διαδίκτυο και ΕΡΤ, που παρακολούθησαν 670.000 θεατές, δημιουργήσαμε και το 1ο μας διαδικτυακό φεστιβάλ με νέο πρωτογενές υλικό μουσικής, μουσικού θεάτρου, χορού, όπερας και οπερέτας, το οποίο είδαν συνολικά 350.000 θεατές. Αυτή την περίοδο είμαστε στη διαδικασία παραγωγής του 2ου διαδικτυακού μας φεστιβάλ, το οποίο θα προβληθεί online τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο και ο θεματικός του άξονας είναι η λόγια ελληνική μουσική.

Επιπλέον, πριν λίγες μέρες ξεκίνησε ο νέος θεσμός του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού «Όλη η Ελλάδα ένας πολιτισμός», στον οποίο, όπως είναι γνωστό, η ΕΛΣ συμμετέχει με 20 πρωτογενείς παραγωγές, οι οποίες παρουσιάζονται σε 111 αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία σε όλη την Ελλάδα. Η μεγάλη πρεμιέρα έγινε στη Ρωμαϊκή Αγορά με το μοναδικό ρεσιτάλ της σπουδαίας Ανίτας Ρατσβελισβίλι, το οποίο παρακολούθησαν online πάνω από 1.180.000 θεατές σε όλο τον κόσμο.

Σήμερα σας ανακοινώνουμε το πρόγραμμα Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου 2020, ενώ εντός του φθινοπώρου θα σας ανακοινώσουμε το επετειακό πρόγραμμα του 2021, με το οποίο θα γιορτάσουμε τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Οι παραγωγές Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου 2020, όπως και το σύνολο του επετειακού προγράμματος 2021 υλοποιούνται με τη στήριξη της δωρεάς του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) για την ενίσχυση της καλλιτεχνικής εξωστρέφειας της ΕΛΣ.

Καθώς, όπως είναι αυτονόητο, το πρόγραμμα των επόμενων μηνών έχει προκύψει μετά από πολλές σκέψεις, αλλαγές, συμβιβασμούς και υπό την αβεβαιότητα της παρούσας κατάστασης, θα ήθελα να αναφέρω στο σημείωμα αυτό, όχι μόνο τις παραγωγές που θα παρουσιάσουμε, αλλά και αυτές που μεταφέραμε για αργότερα ή αυτές που κρίναμε ότι δεν πρέπει να κάνουμε σε μια τέτοια στιγμή.

Λίγες μέρες πριν την αναστολή των δραστηριοτήτων μας, στο τέλος Φεβρουαρίου, επρόκειτο να ανακοινώσουμε μια σπουδαία συναυλία –που προετοιμάζαμε για περισσότερα από δύο χρόνια– στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού για τον Σεπτέμβριο του 2020. Θα ήταν η πρώτη φορά που η Εθνική Λυρική Σκηνή θα συναντούσε επί σκηνής τον σπουδαιότερο τενόρο της εποχής μας, για ένα μοναδικό ρεσιτάλ στη σκιά της Ακρόπολης: τον περιζήτητο Γιόνας Κάουφμαν. Μετά από πολλές προσπάθειες και με την πολύτιμη συνδρομή του χορηγού μας, της εταιρείας Rolex, είχαμε καταφέρει να κλείσουμε τον «βασιλιά των τενόρων», τον συγκλονιστικό ερμηνευτή με τη μοναδική φωνή και την απaráμιλλη σκηνική παρουσία –στην απόλυτη ακμή της καριέρας του–, για την πρώτη του εμφάνιση στο Ηρώδειο. Όμως, με τις δεδομένες συνθήκες και τους περιορισμούς που έχουν επιβληθεί για την προστασία της δημόσιας υγείας, επιλέξαμε, με τη σύμφωνη γνώμη του καλλιτέχνη και από κοινού με τον χορηγό μας, τη Rolex, να μην κάνουμε φέτος το ρεσιτάλ αυτό, αλλά να το μεταφέρουμε και να το προγραμματίσουμε από τώρα για ένα χρόνο αργότερα και συγκεκριμένα για τις 12 Σεπτεμβρίου 2021.

Η νέα σεζόν της Κεντρικής μας Σκηνής θα ανοίξει στις 11 Οκτωβρίου στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος στο ΚΠΙΣΝ με τη *Μαντάμα Μπαττερφλάι* του Πουτσίνι. Ο λόγος που επιλέξαμε να ανοίξουμε με το έργο αυτό είναι γιατί τον φετινό Οκτώβριο συμπληρώνονται τα 80 χρόνια από την ιστορική εκείνη πρώτη παρουσίαση της *Μπαττερφλάι* από την ΕΛΣ στις 25 Οκτωβρίου 1940, τρεις μέρες πριν την κήρυξη του ελληνοϊταλικού πολέμου. Ο συμβολισμός είναι προφανής: η ΕΛΣ ήταν πάντα παρούσα και θαρραλέα σε πολύ δύσκολες εποχές και κατάφερνε να σταθεί όρθια ακόμα και σε συνθήκες απολύτως αντίξοες, όπως τότε, όπως και σήμερα.

Η παραγωγή της *Μπαττερφλάι* επρόκειτο να είναι νέα και ιδιαίτερως φιλόδοξη. Η σκηνοθεσία είχε ανατεθεί από την ΕΛΣ στον σπουδαίο Ολιβιέ Πυ. Όμως, με τους περιορισμούς που υπάρχουν επί σκηνής λόγω του κορονοϊού, κρίναμε ότι η σκηνοθεσία αυτή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί τώρα και καταλήξαμε στην απόφαση να παρουσιάσουμε μια αναβίωση της σκηνοθεσίας του Ούγκο ντε Άνα που είχε πρωτοπαρουσιαστεί στο Ηρώδειο, σε μια νέα εκδοχή ειδικά για τη σκηνή της Αίθουσας Σταύρος Νιάρχος. Έτσι η παραγωγή του Ολιβιέ Πυ μεταφέρεται και θα παρουσιαστεί τη σεζόν 2022/23. Στην *Μπαττερφλάι* το ελληνικό κοινό θα μπορέσει να θαυμάσει ένα καστ πραγματικών αστέρων, αφού τον ομώνυμο ρόλο θα μοιραστούν τρεις σπουδαίες πρωταγωνίστριες: η Ερμονέλα Γιάχο, η Κριστίνε Οπολάις και η δική μας Τσέλια Κοστέα. Η πρώτη εμφάνιση της Ερμονέλας Γιάχο στην Ελλάδα είναι ένα γεγονός διεθνούς ενδιαφέροντος. Η «πιο φημισμένη σοπράνο στον κόσμο», σύμφωνα με τον *Economist*, ξεκίνησε από την Αλβανία και έχει κατακτήσει τις κορυφαίες όπερες της Ευρώπης και της Αμερικής με τις μοναδικές ερμηνείες της. «Μια από τις σημαντικότερες ερμηνεύτριες του βερισμού, θριαμβεύει στη *Μαντάμα Μπαττερφλάι*», γράφει ο *Guardian*, ενώ το κοινό της όπερας παραληρεί σε κάθε εμφάνισή της σε Λονδίνο, Παρίσι, Νέα Υόρκη, Βιέννη, Μαδρίτη. Η Οπολάις, την οποία το ελληνικό κοινό αποθέωσε ως Τόσκα στην Αθήνα το 2008, θεωρείται μια από τις πιο σπουδαίες ερμηνεύτριες του ρεπερτορίου του Πουτσίνι διεθνώς.

Στις 5 Νοεμβρίου, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Πιάνου της Εναλλακτικής μας Σκηνής, θα παρουσιάσουμε στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος μια μεγάλη συναυλία για τα 250

χρόνια Μπετόβεν, με την Ορχήστρα, τη Χορωδία μας και διακεκριμένους σολίστ, σε μουσική διεύθυνση Οντρέι Όλος.

Στις 21 Νοεμβρίου θα κάνει πρεμιέρα ο πολυαναμενόμενος *Δον Κιχώτης* από το Μπαλέτο της ΕΛΣ. Πρόκειται για την παραγωγή που επρόκειτο να κάνει πρεμιέρα τον περασμένο Μάρτιο, αλλά αναστάλη λόγω της πανδημίας. Την Ορχήστρα της ΕΛΣ διευθύνει ο Στάθης Σούλης, τη χορογραφία, η οποία είναι βασισμένη στον Πετιπά, υπογράφει ο Τιάγκο Μπορντίν, τα σκηνικά ο Γιώργος Σουγλίδης και τα κοστούμια η Μαίρη Κατράντζου.

Στις 11 Δεκεμβρίου 2020 ξεκινάει από την Αθήνα και την Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος το ταξίδι μιας μεγάλης διεθνούς συμπαραγωγής της Εθνικής Λυρικής Σκηνής με την Όπερα του Γκαίτεμποργκ και τη Βασιλική Όπερα της Δανίας. Πρόκειται για τον *Ντον Τζοβάννι*, σε σκηνοθεσία του καλλιτεχνικού διευθυντή της Όπερας της Δανίας Τζων Φουλτζέιμς, μια παραγωγή η οποία δημιουργείται εξ ολοκλήρου στην Ελλάδα, και η οποία μετά την αθηναϊκή της πρεμιέρα θα παρουσιαστεί σε Γκαίτεμποργκ και Κοπεγχάγη. Τους βασικούς ρόλους θα ερμηνεύσουν διακεκριμένοι Έλληνες μονωδοί, όπως οι Τάσης Χριστογιαννόπουλος, Διονύσης Σούρμπης, Βασιλική Καραγιάννη, Γιάννης Χριστόπουλος, Βασίλης Καβάγιας, Τάσος Αποστόλου, Χάρης Ανδριανός, Πέτρος Μαγουλάς, Αλέξανδρος Σταυρακάκης, Άννα Στυλιανάκη, Άρτεμις Μπόγρη κ.ά., ενώ τη μουσική διεύθυνση υπογράφει ο Ντάνιελ Σμιθ.

Η Εθνική Λυρική Σκηνή συνεχίζει να αναπτύσσει και να διευρύνει την πολιτική της καλλιτεχνικής της εξωστρέφειας, την οποία τόσο γενναιόδωρα στηρίζει το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος με την –τετραετούς διάρκειας– δωρεά των 20.000.000 ευρώ.

Στο πλαίσιο αυτό, η Εθνική Λυρική Σκηνή ετοιμάζει μεγάλες συμπαραγωγές και συνεργασίες με ευρωπαϊκά και αμερικανικά λυρικά θέατρα, προγραμματίζει περιοδείες, αναπτύσσει σημαντικές συνεργασίες με κορυφαίους καλλιτέχνες, αλλά και προβάλλει το έργο της συστηματικά εντός και κυρίως εκτός Ελλάδος.

Στόχος της καλλιτεχνικής μας εξωστρέφειας που τόσο προσεκτικά έχουμε σχεδιάσει είναι να κάνουμε την Εθνική Λυρική Σκηνή ένα λυρικό θέατρο που να μπορεί να συγκριθεί ποιοτικά με τις κεντρικές ευρωπαϊκές όπερες. Για να επιτευχθεί αυτό, έχουμε δημιουργήσει μια ισχυρή καλλιτεχνική ταυτότητα, βασικές αρχές της οποίας είναι η διεύρυνση του ρεπερτορίου μας, οι αιχμηρές αναγνώσεις των κλασικών έργων, οι αναθέσεις, η σύνδεση των τεχνών, το υψηλό επίπεδο του εγχώριου καλλιτεχνικού μας δυναμικού, αλλά και οι επιλεγμένες μας συνεργασίες με κορυφαίους ξένους καλλιτέχνες.

Εδώ θα ήθελα να αναφέρω κάποιους αριθμούς. Πάνω από το 80-85% των καλλιτεχνών με τους οποίους συνεργαζόμαστε είναι Έλληνες και μόνο 10-15% είναι ξένοι. Φυσικά τα κριτήρια επιλογής μας είναι αμιγώς καλλιτεχνικά και για αυτό κρινόμαστε. Παρ' όλα αυτά, κρίνω χρήσιμο να αναφερθεί ότι όλες οι μετακλήσεις των ξένων φιλοξενούμενων καλλιτεχνών πραγματοποιούνται μέσω της στήριξης της Δωρεάς του ΙΣΝ, αλλά και από ιδιωτικές χορηγίες. Ενδεικτικό είναι ότι τα τελευταία τρία χρόνια έχουν τραγουδήσει στις παραγωγές μας πάνω από 435 Έλληνες τραγουδιστές, ενώ παράλληλα και στο ensemble των πρωταγωνιστών μας, ανάλογα με τις ανάγκες του ρεπερτορίου της κάθε σεζόν, έχουμε μαζί μας μερικούς από τους σημαντικότερους Έλληνες πρωταγωνιστές που διαπρέπουν διεθνώς, όπως τη

Μυρτώ Παπαθανασίου, τη Χριστίνα Πουλίτση, τον Τάση Χριστογιαννόπουλο, τον Δημήτρη Τηλιακό κ.ά.

Την ίδια στιγμή μια νέα γενιά Ελλήνων μαέστρων διευθύνει μεγάλες παραγωγές μας στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος και στο Ηρώδειο, όπως, μεταξύ άλλων, οι Γιώργος Ζιάβρας, Στάθης Σούλης, Γιώργος Μπαλατσινός, Δημήτρης Μποτίνης κ.ά. Ενδεικτικά αναφέρω ότι στα 3 τελευταία χρόνια είχαμε στην Κεντρική μας Σκηνή 26 Έλληνες μαέστρους και μόλις 7 ξένους.

Για τη δωρεά της εξωστρέφειας και τη συνολική στήριξη του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ), θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον Πρόεδρο του ΙΣΝ Ανδρέα Δρακόπουλο, με τον οποίο όλο αυτό το διάστημα μοιραστήκαμε τις ανησυχίες μας, αλλά και τις σκέψεις και τα σχέδιά μας για την αντιμετώπιση της κρίσης που βιώνουμε. Ένα μεγάλο ευχαριστώ θα ήθελα να πω και σε όλους τους συνεργάτες μας στο Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να καλωσορίσω τη νέα Πρόεδρο και Διευθύνουσα Σύμβουλο της ΚΠΙΣΝ Α.Ε. Έλλη Ανδριοπούλου και να της ευχηθώ κάθε επιτυχία στα νέα της καθήκοντα. Είμαι βέβαιος ότι με τη γνώση, την εμπειρία και τα διοικητικά της προσόντα, το ΚΠΙΣΝ θα αναπτυχθεί εντυπωσιακά μέσα στα επόμενα χρόνια.

Θα ήθελα εδώ να κάνω μια ειδική αναφορά στην Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Λίνα Μενδώνη, η οποία στάθηκε δίπλα μας σε όλη αυτή την περιπέτεια των τελευταίων μηνών, μας στήριξε με κάθε δυνατό μέσο και μέσω του θεσμού «Όλη η Ελλάδα ένας πολιτισμός» μας άνοιξε μια νέα σημαντική δυνατότητα έκφρασης μέσα σε αυτή τη δύσκολη συνθήκη. Παράλληλα, μέσω του πακέτου στήριξης του ΥΠΠΟΑ για τους Έλληνες καλλιτέχνες, η ΕΛΣ έχει ήδη δώσει αναθέσεις για νέα έργα λόγιας μουσικής σε 20 Έλληνες συνθέτες. Θέλω δημόσια να ευχαριστήσω την Υπουργό κ. Μενδώνη για όλα όσα έχει κάνει, όχι μόνο για την Εθνική Λυρική Σκηνή, αλλά για τον Ελληνικό Πολιτισμό συνολικά.

Η προπώληση για τις παραγωγές Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου που ανακοινώνουμε σήμερα θα ξεκινήσει στις αρχές του ερχόμενου Σεπτεμβρίου, οπότε θα είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε περισσότερα για τα μέτρα που θα πρέπει να τηρούνται στις κλειστές αίθουσες των θεάτρων. Καλούμε όλους τους φίλους της ΕΛΣ να έρθουν στις παραστάσεις μας και παράλληλα τους διαβεβαιώνουμε ότι όλα τα αναγκαία μέτρα θα τηρούνται ευλαβικά.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω τους χορηγούς της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, που είναι πάντα δίπλα μας, και ακόμα περισσότερο σε δύσκολες περιόδους, όπως αυτή που βιώνουμε.

Ευχαριστώ την Πρόεδρό μας κ. Βένια Παπαθανασοπούλου, το Διοικητικό μας Συμβούλιο, όλους τους συνεργάτες μας, το καλλιτεχνικό, τεχνικό, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό της ΕΛΣ. Είμαστε ενωμένοι σαν μια γροθιά και έχουμε πίστη ότι θα ξεπεράσουμε και αυτή τη δυσκολία.

Σας ευχαριστώ

Γιώργος Κουμεντάκης

Καλλιτεχνικός Διευθυντής ΕΛΣ